

Kaisa Kyläkoski

Hohenthalit painomusteessa 1762-1904

Anna Gustawa von Hohenthal;

Aato Hohenthal.

Torsten Hohenthal.

fröken Jenny Hohenthal,

R. J. Hohenthal.

J. A. Hohenthal.

Viktor Hohenthal.

Alex. Hohenthal.

Hohenthalit painomusteessa 1762-1904

Kaisa Kyläkoski

Hohenthalit painomusteessa 1762-1904

©copyright Kaisa Kyläkoski 2015

Helsinki 2015

Valmistaja Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi.

ISBN 978-952-330-257-0

Tässä kirjassa esitellään ne Hohenthalit, jotka mainitaan Ruotsin valtakunnan tai suomen suuriruhtinaskunnan sanomalehdissä vuosina 1762-1904. Ajanjakson alku määräytyy ensimmäisestä havainnosta. Lopetus ennen Lennart Hohenthalin murhatekoa oli työekonominen ratkaisu, joka jättää tilaa suvun muille jäsenille.

Sanomalehdissä esiintyminen ei ole merkittävyyden mitta ja monta suvun jäsentä jää tästä katsauksesta pois. Suurimpana ryhmänä ne, jotka kuuluvat sukuun naislinjoja pitkin, eivätkä käyttäneet Hohenthalia sukunimenä.

Pois on voinut jäädä myös henkilöitä ja mainintoja, jotka eivät Kungliga Biblioteketin tai Kansalliskirjaston koneluvussa olleet hakukelpoisia. Aivan kaikki löydetykään maininnat eivät ole tekstissä mukana, kirjan lukukelpoisuuden vuoksi.

Sen lisäksi, että käytin sanomalehtiä valintaperusteena henkilöille, olen myös pitäytynyt niiden esiin tuomissa teemoissa. Pois jää kirkonkirjojen kertoma, paikallishistorioiden tieto ja sukutarinat. Tämä voi tuntua hieman erikoiselta ja erikoisuutta kai tavoittelinkin. Sekä sitä kuvaa ihmisistä, joka oli heidän elinaikanaan ”yleistä tietoa”.

Joulukuussa 2015,
Kaisa Kyläkoski

*Als da mein Sohn, Johann Ewert
von Lützow, schon von 14 Tagen
ohnen mein Willen und
Vorwissen von mir gegangen,
und ich bisher nicht erfahren
könne, wo er sich aufhält: ob
mir gleich berichtet ist, dass er in
Stralsund sein soll, so ersuche
ich Alle und Jede hiermit
öffentlich, denselben nicht zu
kreditieren, in widrigen sie von
mir keine Bezahlung zu erwarten
haben. Und wenn jemand von
seinem Aufenthalt unterrichtet
sein sollte, bitte mir die
Freundschaft zu erzeigen, und
davon auf meinen Hofe zu Crans
dorf auf Rügen, oder auch in
Stralsund bei dem Fändrich von
Hohenthal gutigst Nachricht zu
geben. Stralsund den 13 juli
1762. Johann Hartwieg von
Lützow. Capitain*

Klaes Jakob Bogislaus (1730-1788)

Varhaisin tunnettu maininta Hohenthalista sanomalehdestä ei löytynyt digitoidusta sanomalehdestä, vaan yli sata vuotta sitten paperin äärellä ja välitettiin kirjeitse Suomeen.¹

Sanomalehdessä *Stralsundische Zeitung* eli Stralsundin lehdessä oli 1762 julkaistu kapteeni Johan Hartwig von Lützowin kuulutus pojastaan, joka luvatta lähtenyt jonnekin 14 päivää aikaisemmin. Isä ilmoitti, ettei vastaisi pojan veloista, ja pyysi ilmoittamaan mahdollisista havainnoista joko itselleen Kransdorffin tilalle Rügenin saarelle tai vänrikki von Hohenthalille Stralsundissa.

Vastaavia ilmoituksia ei näe nykyajan sanomalehdissä, mutta 1700-luvulla niitä kyllä julkaistiin silloin tällöin.

Vänrikki Klaes Jakob Bogislaus von Hohenthal oli avustajana siksi, että hän oli naimisissa kapteenin tyttären kanssa.²

Pariskunta muutti muutamaa vuotta myöhemmin lapsineen Pohjanmaalle ja Klaes Jakob Bogislauksesta polveutuvat Suomen Hohenthalit.

¹ Hohenthal 1968

² Hohenthal 1939

No 98.

Surikes Tidningar.

Stockholm, Lördagen den 8 September, År 1801.

Briertson; Capiten Lönngrens Enka, Enkas.
Cath. von Wright; Stabs-Capitenen von
Eßens Enka, Hohenthal; Capiten Proschwitz's
Enka. Rector Norrsköld; Capiten Hartmans.

Marianna (1735-1812)

Jo vuonna 1760 ilmestynyt ruotsalainen sanomalehti *Inrikes Tidningar* sisältää 8.9.1801 seuraavan painomusteeseen tarttuneen Hohenthalin. Numerossa julkaistiin listaus, jonka otsikko kuului

Som Kongl. Maj:t, under den 3 i denne månad, wid innewarande års Pensionsreglering, i Nåder behagat tillägga nedannämnde Enkor och Barn Pensioner uppå Ordinarie Pensions-Staten, nemligen:

ja tätä seurannessa nimien luettelossa mukana ”Stabs-Capitenen von Essens Enka, Hohenthal”. Kaikki saivat ohjeekseen

det de, antingen sjelfwe eller genom Laga Ombud, försedde ej mindre med behörige Präste-betyg, at Pensionairen lefwer, än wederbörlig fullmagt, böra de dem i Nåder tillagde Pensioner uti Kongl. Ränthe-Kammaren härstädes ju förr desto häldre uttaga och qvittera;

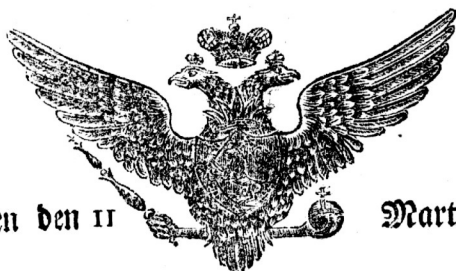
Mistä tässä on kyse? Von Essenin leski on Stralsundissa vuonna 1735 syntynyt Marianna Hohenthal. Samassa kaupungissa syntyi hänen esikoisensa syyskuussa 1759 ja varmaankin vuotta paria aikaisemmin oli solmittu avioliittonsa Fredrik Bogislaus von Essen af Zellien kanssa. Tämän upseeriura Ruotsin armeijassa vei myöhemmin Suomen Pohjanmaalle samoin kuin Mariannan veljen Klaes Jakob Bogislauksen (s. 7).³

Marianna jäi leskeksi vuonna 1790. Vasta kymmenen vuotta myöhemmin hän näki siis tarpeelliseksi hakea rahallista tukea eläkekassalta. Edellä lainatun mukaan myönnön jälkeen hänen piti toimittaa Tukholmaan papintodistus elossaolostaan, jotta rahaa annettiin. Marianna kuoli vasta 1812, joten tämä ehdittiin varmaankin järjestää.

³ Kyläkoski 2007 s. 21

Finlands Allmänna Tidning.

N^o

30.

Tisdagen den 11

Martii 1828.

----- Genom Gården 2100 signaturer.

Deremot har Hans Kejsersliga Majestät funnit sål icke förekomma att i Nåder bifalla de underdåniga ansöknings om pension, som blifwit ingifna af Majorens wid f. d. Östbottens Infanterie-Regemente, Friherre Alexander Erik Strombergs Enka, Brita Charlotta Rof, Lieutenanten Hans Henrik Stjernwolls Enka, Fredrika Charpentier; Beniken Carl Wilhelm Elerss Enka, Cajsa Andersdotter Elers; Capitainen wid f. d. Östbottens Regemente, Majoren Eloës Jacob von Hohenthals öfverfärda dotter, Anna Gustawa von Hohenthal; Fält Commisarijen Abraham Arkndahl. f. d. Willemhofs Kommandant Carl Gustaf von ...

F. Hohenthal.
Emil Hohenthal.
Bonnen Claes Jacob Hohenthal,

Tässä kirjassa esitellään ne Hohenthalit, jotka ennen vuotta 1905 löytyvät Ruotsin valtakunnan tai Suomen suuriruhtinaskunnan sanomalehdistä. Heistä kerrotaan nimenomaan se, mitä sanomalehdet kertovat eli mikä oli omana aikanaan yleistä tietoa. Holhouksen alle joutumisesta, opintojen edistymisestä, viranhausta, yhdistystoiminnasta, viinanpoltosta, purjehduksesta, oikeudenkäynneistä, urheilukilpailuista ja susijahdista.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi